

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 14C/67/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5113242043
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Kozáčik
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2014:5113242043.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina, v konaní pred samosudcom JUDr. Vladimírom Kozáčikom, v právnej veci navrhovateľa: B. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XXX, N., právne zastúpený JUDr. Luciou Bušfy, advokátkou, so sídlom Nám. A. Hlinku č. 36/9, Považská Bystrica, proti odporcovi: Allianz Slovenská poisťovňa, a.s., IČO: 00 151 700 so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava, v konaní o zaplatenie 460,20 eur, takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a**.

Navrhovateľ je **p o v i n n ý** zaplatiť odporcovi náhradu trov konania vo výške 27,50 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa návrhom zo dňa 9.12.2013 domáhal voči odporcovi zaplatenia 460,20 eur spolu s 8,75% ročným úrokom z omeškania od 20.12.2011 do zaplatenia a náhrady trov konania.

Návrh odôvodnil tým, že miestna príslušnosť je daná podľa § 86 písm. b) OSP, nakoľko ku vzniku škodovej udalosti došlo na mieste cesta II. tr. Č XXX, odb. N.. Motorové vozidlo, značky K. H., S.: Z ktorého vlastníkom je navrhovateľ, bolo účastníkom škodovej udalosti, ktorá sa stala dňa 01.12.2011 o 07:50 hod. na mieste cesta II. tr. Č. 507, odb. N.. Navrhovateľ je poškodeným zo škodovej udalosti. Predmetnú škodovú udalosť zaviniť/spôsobilo motorové vozidlo, značky IRISBUS. S.: E ktorého vlastníkom je Slovenská autobusová doprava Žilina, a.s., so sídlom: Košická 2, 010 01 Žilina, ktorý má poistenie zodpovednosti za škodu z prevádzky motorového vozidla - povinné zmluvné poistenie uzatvorené s odporcom (poistná zmluva č. 8080078296). Podľa vyjadrení navrhovateľa, potvrdených vodičom vozidla, ktoré škodu spôsobilo B. Y., ku škodovej udalosti došlo tak, že vodič vozidla idúceho pred vozidlom navrhovateľa, zadnými kolesami prešiel cez kamene, ktoré následkom odrazu a vplyvom rýchlosti jeho vozidla sa odrazili od vozovky a rozbili čelné sklo vozidla idúceho tesne za ním - vozidla navrhovateľa. Navrhovateľovi bola v súvislosti s touto nehodou spôsobená škoda vo výške 460,20 EUR. Škoda predstavuje náklady, ktoré musel navrhovateľ vynaložiť na navrátenie stavu vozidla do stavu pred škodovou udalosťou. Nakoľko sa jedná o škodovú udalosť, ktorá je krytá povinným zmluvným poistením, v súlade so znením § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. si navrhovateľ svoj nárok na náhradu škody uplatnil priamo voči odporcovi ako poistiteľovi. Predmetná škodová udalosť je u odporcu evidovaná pod č. 1180133412. Odporca navrhovateľovi písomne oznámil, že ním uplatnený nárok na náhradu škody vybavuje bez poskytnutia náhrady škody. Považuje za preukázané, že škodovú udalosť zaviniť vodič vozidla poisteného u odporcu, ktorý svoje pochybenie, resp. zodpovednosť za vzniknutú škodu, i sám uznal. Navrhovateľ vyjadril presvedčenie, že konanie odporcu je nielen v hrubom rozpore s dobrými mravmi, ale predovšetkým so zákonom a všeobecnými poistnými podmienkami odporcu, pretože čelné

sklo mu rozbil kameň, ktorý následkom rýchlosti sa odrazil z vozovky, spod kolies vozidla idúceho tesne pred navrhovateľom, t.j. vozidla poisteného u odporcu, a smeroval priamo na vozidlo navrhovateľa, pričom mu rozbil čelné sklo. Považuje za nanajvýš logické, že kameň sa musel odraziť spod kolies vozidla idúceho tesne pred jeho vozidlom, inak by predsa nemohol poškodiť vozidlo navrhovateľa, ale zasiahol by iný objekt. Navrhovateľ pritom na vlastné oči videl spod kolies ktorého auta sa kameň odrazil a následne rozbil jeho čelné sklo. Túto skutočnosť potvrdil i vodič vozidla. Tvrdenie však odporca vyhodnotil spôsobom priečiacim sa logike veci, kedy skonštatoval, že „predložené súhlasné vyhlásenie vodiča motorového vozidla, ktoré údajne malo poškodenie navrhovateľovho čelného skla spôsobiť a vodiča poškodeného motorového vozidla nemá charakter preukázania okolností vzniku škody.“ Po právnom posúdení veci poukázal na komentár k Občianskemu zákonníku V. J., ktorý na str. 428 v spojitosti s ust. § 427 OZ podľa názoru ktorého, pri zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel uvádza, že základnou podmienkou zodpovednosti podľa § 427 OZ je to, že ide o škodu spôsobenú osobitnou povahou prevádzky. Za udalosti vyvolané osobitnou povahou prevádzky dopravných prostriedkov sa podľa súdnej praxe považujú také skutočnosti, ktoré sú objektívne spôsobilé vyvolať škodu a ktoré súvisia s prevádzkou dopravných prostriedkov... (R20/1975). JUDr. J. ďalej na str. 432 uvádza, že v prípade škody spôsobenej kameňom vymršteným spod kolesa idúceho motorového vozidla niet sporu, že ide o škodu spôsobenú okolnosťou, ktorá má pôvod v prevádzke motorového vozidla (najmä v dôsledku rýchlosti vozidla) s poukazom na ust. § 428 OZ prvá veta, že svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke.

Poukázal aj na judikatúru, že ak škoda bola spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke, prevádzateľ sa nemôže zbaviť zodpovednosti ani poukazom na neodvratiteľný úkon inej osoby (R 16/1969) (napr. v prípade, keď vodič snažiac sa vyhnúť chodcovi, ktorý náhle vběhol na cestu, spôsobí škodu za zdraví inému chodcovi na chodníku). Medzi okolnosti, ktoré majú svoj pôvod v prevádzke, patria nedostatky alebo vady materiálu, aj keď sú skryté (napr. zlyhanie bŕzd, prasknutie pneumatiky, prasknutie čelného skla, ne vysunutie podvozku lietadla) (R 9/1972). Zároveň poukázal na Všeobecné poisťné podmienky odporcu a to čl. I ods. 2 písm. b) VPP odporcu „podľa ktorých poistený má nárok, aby poisťovňa za neho nahradila v rozsahu a vo výške podľa ustanovení Občianskeho zákonníka poškodeným uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci, ak stratila fyzická osoba pri poškodení možnosť ich opatrovať (vecná škoda).“ V zmysle písm. c) vyššie uvedeného bodu má poistený nárok aj na náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní svojich nárokov. Ďalej v nasledujúcich ustanoveniach sú špecifikované prípady, kedy nárok na poisťné plnenie nevzniká. Poisťnú/škodovú udalosť však nie je možné podradiť pod žiaden z uvedených prípadov. V súvislosti so škodovou/poisťnou udalosťou navrhovateľ uviedol, že približne do konca roka 2011 všetky poisťovne v Slovenskej republike bez rozdielu akceptovali rozbitie čelného skla na motorovom vozidle následkom odrazu kamienkov spod zadných kolies vozidla idúceho pred poškodeným vozidlom ako poisťnú udalosť, ktorá bola krytá havarijným ale i povinným zmluvným poistením. Bez akejkoľvek zmeny zákona, poisťnej zmluvy, resp. poisťných podmienok odporcu, odporca odmietol poskytnúť navrhovateľke požadované poisťné plnenie. V tejto súvislosti navrhovateľ zdôraznil, že vo všeobecných poisťných podmienkach odporcu nie je vyslovene v časti Výluky z poistenia, resp. v inej časti, uvedené, že poistenie sa nevzťahuje na rozbitie čelného skla vozidla. Navrhovateľ má vedomosť o tom, že na slovenskom trhu vznikol nový poisťný produkt pripoistenie čelného skla, avšak vznik nového produktu u odporcu, resp. u ostatných poisťovateľov, nemôže znamenať, že bez akejkoľvek ďalšej skutočnosti (zmena zákona, atď.) bolo rozbitie čelného skla automaticky vylúčené z nárokov na poskytnutie poisťného plnenia. Právna zástupkyňa navrhovateľa zastupuje v obdobných právnych záležitostiach aj iných poškodených, ktorým poisťovne bezdôvodne odopreli poskytnúť poisťné plnenie. Jedná sa o novodobý fenomén v Slovenskej republike, aktuálny približne od konca roka 2011, od času, kedy poisťovatelia schválili nový poisťný produkt - pripoistenie čelného skla. Je evidentné, že toto konanie poisťovateľov vo všeobecnosti má donútiť poistených k tomu, aby začali nový poisťný produkt využívať. Avšak poisťovatelia tak nemôžu robiť svojvoľne bez akejkoľvek legislatívnej zmeny. Zdôraznil, že je výlučne vecou súdu, aby vec zhodnotil a vyslovil, či za súčasnej právnej situácie je postup odporcu zákonný, či nie je v rozpore s uzatvorenou poisťnou zmluvou a poisťnými podmienkami odporcu, a či nepoškodzuje práva a právom chránené záujmy navrhovateľa. Poukázal príkladmo aj na rozsudok Okresného súdu Ružomberok č.k. 9C/96/2011-68 zo dňa 02.11.2011, ktorý bol potvrdený Rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 9Co/31/2012 zo dňa 19.04.2012, kedy obidva sudy v obdobnom prípade poškodenia/prasknutia čelného skla, kedy poisťovňa odmietala plniť z rovnakých dôvodov ako v tomto prípade (a síce, že navrhovateľ

nepreukázal vecnú a časovú súvislosť medzi osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla škodcu ako príčinou predmetnej škodovej udalosti a vznikom škody uplatnenej v súdnej veci, ako aj že vodič motorového vozidla, prevádzkou ktorého malo dôjsť k vzniku predmetnej škody si s ohľadom na povinnosti vodiča nemôže byť vedomý, že práve spod jeho kolies došlo k odskočeniu skalky, ktorá údajne poškodila čelné sklo motorového vozidla navrhovateľa) vyslovili právny názor, že: „Zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je objektívnou zodpovednosťou, kde škodca zodpovedá za predmetnú škodu objektívne, t.j. bez ohľadu na zavinenie. Občiansky zákonník pripúšťa jediný liberačný dôvod v danom prípade, v zmysle ktorého by sa škodca mohol zbaviť zodpovednosti za predmetnú škodu a to v prípade, ak by sa jednalo o škodu spôsobenú okolnosťami, ktoré nemajú pôvod v prevádzke motorového vozidla, a to, ak by škodca preukázal, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať. ... Súd dospel k záveru, že sa jedná o takúto škodu (o škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla), nakoľko samotné odskočenie skaliek spod kolies predmetného motorového vozidla bolo spôsobené rotáciou kolies motorového vozidla škodcu, ktoré v zmysle príslušných právnych predpisov majú mať dezén s určitou hrúbkou, pričom predmetná rotácia je sprievodným javom pohybu motorového vozidla (t.j. bez rotácie kolies motorového vozidla by nedošlo k jeho pohybu). Pokiaľ odporca tvrdil, že samotné skalky prípadne kamienky nachádzajúce sa na vozovke sú okolnosťou vonkajšou, nemajúcou povahu v prevádzke, súd poukazuje na to, že takouto vonkajšou okolnosťou by bola napr. živelná pohroma, t.j. blesk, prípadne vyvrátenie stromu, vetrom, resp. vbehnutie divého zvierateľa na vozovku, pričom uvedené právne udalosti by nastali bez ohľadu na to, či by sa motorové vozidlo nachádzalo v rozhodnom čase na rozhodnom mieste vozovky. Na rozdiel od týchto vonkajších udalostí bez technického riešenia pohybu motorového vozidla, t.j. rotácie kolies motorového vozidla, by však nedošlo k odskočeniu predmetných skaliek a z tohto dôvodu sa jedná o okolnosť majúcu povahu v prevádzke motorového vozidla.

Odporca v odpore proti platobnému rozkazu č.k. 13Ro/389/2013-23 zo dňa 31.1.2014, ktorým došlo k zrušeniu platobného rozkazu podľa § 174 ods. 2 O.s.p. uviedol, že výzvami zo dňa 13.12.2011 a 17.2.2012 odporca vyzval navrhovateľa na podrobné opísanie okolností vzniku škody na jeho motorovom vozidle za účelom posúdenia ním uplatneného nároku. Navrhovateľ však na žiadnu z týchto výziev nereagoval. Podľa § 4 ods. 2 písm. b) zákona č. 381/2001 Z.z. poistený má z poistenia zodpovednosť právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci. Zdôraznil, že predpokladom vzniku občianskoprávnej zodpovednosti je existencia 1. protiprávneho úkonu (pri objektívnej zodpovednosti prevádzkovateľa existencia prevádzky), 2. škody a 3. príčinnej súvislosti medzi protiprávnym úkonom (prevádzkou) a škodou. Poškodený je povinný preukázať naplnenie podmienok občianskoprávnej zodpovednosti škodcu, aby vznikla poisťovateľovi škodcu povinnosť za škodcu plniť.

Šetrením predmetnej poistnej udalosti odporca dospel k záveru, že príčina vzniku škody nebola poškodeným navrhovateľom preukázaná, a to najmä pre jeho nesúčinnosť pri šetrení, vykonanom odporcom. Bez preukázania skutočností, odôvodňujúcich vznik občianskoprávnej zodpovednosti na strane poisteného, nevzniklo navrhovateľovi právo na poskytnutie plnenia z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

K právnemu posúdeniu žalobou uplatneného nároku uviedol, že navrhovateľ sa domáha náhrady škody od odporcu z dôvodu, že škoda mala byť spôsobená prevádzkou motorového vozidla, ktorého povinné zmluvné poistenie bolo uzatvorené s odporcom. Je zrejmé, že z tvrdeného nehodového deja nevyplýva porušenie žiadnej právnej povinnosti škodcu. Neprichádza tak do úvahy jeho zodpovednosť za škodu podľa § 420 Občianskeho zákonníka, t.j. podľa tzv. „subjektívnej zodpovednosti“, vyžadujúcej si protiprávny úkon a vo vzťahu k nemu aj zavinenie konajúceho. Zodpovednosť za žalobou uplatnenú škodu navrhovateľ preto odvodzuje od § 427 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla. Ide o tzv. „objektívnu zodpovednosť“, t.j. zodpovednosť bez ohľadu na zavinenie. Poukázal však na ust. § 428 Občianskeho zákonníka, podľa ktorej je možné spod zodpovedností sa „liberovať“, a to ak škoda bola spôsobená okolnosťami, ktoré nemajú pôvod v prevádzke, a škode nebolo možné zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať. S poukazom na opis nehodového deja navrhovateľom uviedol, že škodu na jeho vozidle mal spôsobiť kameň, ležiaci na ceste, ktorý mal spod

kolies motorového vozidla škodcu odskočiť do čelného skla vozidla navrhovateľa. Príčinou vzniku škody je teda s prevádzkou motorového vozidla škodcu nesúvisiaci predmet - kameň, ležiaci na vozovke. Táto okolnosť - prítomnosť kameňa ležiaceho na vozovke, jednoznačne nemá pôvod v prevádzke motorového vozidla škodcu, je vo vzťahu k prevádzke tohto motorového vozidla vonkajšou, nesúvisiacou okolnosťou. Pri povinnosti skúmať, či bolo zo strany škodcu vynaložené všetko úsilie, ktoré bolo možné v danej situácii od neho požadovať uviedol, že vodič motorového vozidla aj vozidla, ktoré škodu spôsobilo je podľa príslušných predpisov povinný sa počas jazdy venovať vedeniu vozidla, sledovať a predvídať situáciu v cestnej premávke a neobmedzovať ostatných účastníkov premávky bezdôvodne pomalou jazdou. Za dodržiavania týchto zákonných povinností vodiča nie je preto od neho možné požadovať takú opatrnosť, aby sledoval na jazdu používanú vozovku do takej miery, aby zabránil prípadnému odskočeniu rôznych, často voľným okom nerozoznateľných predmetov, od kolies svojho motorového vozidla, čím podľa názoru odporcu, ak by aj navrhovateľ preukázal nehodový priebeh, sú splnené podmienky na liberáciu škodcu za vzniknutú škodu podľa § 428 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ ide o súdnu prax vo vzťahu k liberácii vodičov motorových vozidiel za škodu, ktorá bola spôsobená prevádzkou motorového vozidla odskočením kameňa spod kolies ich vozidla do čelného skla za nimi idúceho vozidla, poukázal aj na rozhodnutia Krajského súdu v Žiline, č.k. 6Co/468/2012 z 27. marca 2013, podľa ktorého odôvodnenia „Okresný súd vyjadril názor, že vymrštenie kameňa alebo iného predmetu ležiaceho na vozovke (za predpokladu, že jeho umiestnenie na vozovke nie je následkom činnosti daného motorového vozidla) spod pneumatiky prechádzajúceho vozidla nie je okolnosťou, ktorá má pôvod v prevádzke. Totiž prevádzkou je potrebné rozumieť priame pôsobenie fyzikálnych, chemických, biologických veličín zdroja, ktorý je v prevádzke" (...) „Okresný súd dospel k záveru, že vodič vozidla SCANIA nemohol udalosti predísť ani pri všetkom úsilí, ktoré je možné od neho požadovať. Pri plnení si povinností účastníka cestnej premávky ako vodiča motorového vozidla, ktoré je povinné pohybovať sa tak, aby nebránilo ostatným účastníkom v premávke nedôvodne pomalou jazdou, venovať sa vedeniu vozidla a situácii v premávke, nie je možné vymršteniu kameňa spod kolies vozidla predísť." (...) „Krajský súd sa v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa".

Okrem uvedenej námietky, ktorá bola príčinou zamietnutia plnenia pri mimosúdnom uplatnení nároku, vzniesol aj námietku premlčania žalobou uplatneného nároku, nakoľko navrhovateľ nadobudol vedomosť o škode v okamihu dopravnej nehody a pokiaľ ide o jej výšku, najneskôr v okamihu vystavenia faktúry za opravu poškodeného skla, od ktorej odvodzuje výšku žalovaného nároku. Faktúra bola navrhovateľovi vystavená a ním podpísaná dňa 9.12.2011. Vedomosť o osobe škodcu nadobudol navrhovateľ v okamihu dopravnej nehody, nakoľko tento bol uvedený priamo v Zázname o dopravnej nehode, spísanej na mieste samom. Zodpovedný subjekt za vznik škody na vozidle navrhovateľa je samotným navrhovateľom uvedený aj na hlásení škodovej udalosti zo dňa 9.12.2011. Z uvedených dôvodov začala dvojročná subjektívna premlčacia lehota plynúť 9.12.2011 a posledný deň lehoty pripadol na 9.12.2013. Nakoľko žalobný návrh vo veci bol podaný, podľa podacej pečiatky na doručenom žalobnom návrhu, až dňa 11.12.2013, bol podaný po uplynutí premlčacej lehoty. Osobitne podotýkame, že v prípade premlčania ide o hmotnoprávnu lehotu, teda úkon musí najneskôr v jej posledný deň dôjsť súdu a na jej zachovanie nepostačuje podanie na poštovú prepravu.

Na pojednávaní účastníci zotrvali na svojich tvrdeniach.

Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

Podľa § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

Podľa § 428 Občianskeho zákonníka svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

Podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa právo na náhradu škody premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Podľa § 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila.

V zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťnej zmluve.

V zmysle § 4 ods. 4 zákona č. 381/2001 Z.z. poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov, výsluchom účastníkov ako aj výsluchom svedkov.

Súd zistil, že faktúrou č. 201100543 zo dňa 9.12.2011 bola odporcovi účtovaná suma 460,20 eur splatná dňa 19.12.2011 za výmenu čelného skla na vozidle HONDA CIVIC GG vrátane súvisiacich prác a súvisiaceho materiálu, najmä lišta čelného skla, klip, montážna lepiaca sada v celkovej výške 460,20 eur.

Na základe výzvy súdu Autosklo Žilina s.r.o. zaslalo súdu kópiu faktúry pričom uviedol, že faktúra slúži zároveň aj ako dodací list. Podľa záznamov faktúra č. 201100543 zo dňa 9.12.2011, ktorou bola navrhovateľovi účtovaná suma 460,20 eur splatná 19.12.2011, bola prevzatá navrhovateľom dňa 12.12.2011.

Podľa záznamu o dopravnej nehode medzi navrhovateľom a SAD Žilina a.s. od mot. vozidlo SAD Žilina a.s. IRIBUS e.č.: E k motorovému vozidlu navrhovateľa K. civic odletel spod zadného kolesa kameň a rozbil čelné sklo.

Navrhovateľ ako poškodený hlásením škodovej udalosti pre poškodeného, oznámil u odporcu ako poisťovne vznik poisťnej udalosti s konštatovaním poškodenia čelného skla na mot. vozidle Honda civic Z tým, že počas jazdy mu narazil kameň z vozidla idúceho pred ním do čelného skla. Poistná udalosť bola ohlásená dňa 9.12.2011.

Súd v konaní oboznámil aj obsah rozsudkov v obdobnej právnej veci a to Okresného súdu v Žiline č.k. 13C/381/2012-45 zo dňa 23.4.2013 v spojení s rozsudkom KS Žilina 9Co/307/2013, rozsudkom KS Žilina 6Co/468/2012 v spojení s rozsudkom OS Žilina 14C/80/2012 zo dňa 16.10.2012, stanovisko Úradu útvaru dohľadu nad finančným trhom NBS ku škodovým udalostiam pri plnení povinnosti zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla na čelnom skle.

Podľa prepisu korešpondencie hlásenia poisťnej udalosti operátorovi navrhovateľa, dňa 1.12.2011 o 7:50 hod., došlo k nehode, kde bola spísaná a podpísaná správa o nehode bez vyhotovenia fotografií, podľa ktorých ku škode došlo tak, že vodič šiel v protismere a spod kolies autobusu odletel kamienok. Poškodený škodu oznámil na autobusovej zástavke, pričom svedkovia uvádzaní neboli.

Odporca listom zo dňa 13.12.2011 požiadal navrhovateľa o presný opis vzniku poisťnej udalosti označené ako urgencia, dotazník, obsah.

Svedok B. Y., nar. X.X.XXXX uviedol, že na okolnosti škodovej udalosti si pamätá. Chodil vtedy do K., N., tam sa otočil a išiel som späť. Prišiel za ním vodič vozidla s nejakým chlapom, zrejme navrhovateľom a povedal mu, že od zadného kolesa mu odskočil kameň. On na to odpovedal, že je to možné, pretože akurát vtedy vychádzali nejaké Tatry, čo robili v záhradníctve a na ceste bol bordél, vtedy sa niečo

vyvážalo od záhradníctva, na ceste bolo blato aj kamene. Je teda možné, že ten kameň mohol odskočiť. Spísali zápisnicu, dal to majstrovi a potom sa zrejme nejako dohadovali.

Kameň odskočiť nemohol vidieť, pretože sa pozeral do dopredu, ale iné vozidlo tam nebolo. Bolo to ráno, mohol ísť rýchlosťou okolo 55 km/h, pretože sa tam nedá ísť rýchlo. Znečistenie sa obísť nedalo. Na skle videl, že je tam prasklina a bolo to čerstvé.

Podľa § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

V konaní mal súd preukázanú pasívnu legitímáciu odporcu podľa § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. s poukazom na zmluvu o poistení zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č. XXXXXXXXXXXX.

Súd sa v prvom rade zaoberal vznesenou námietkou premlčania. Súd sa nestotožnil s názorom odporcu, že o výške škody sa dozvedel navrhovateľ vystavením faktúry dňa 9.12.2011, ale až jej prevzatím, ktorá podľa záznamov bola prevzatá dňa 12.12.2011. Až prevzatím faktúry totiž získal vedomosť o tom, koľko má uhradiť za opravu skla a teda aká je výška škody. Iné skutočnosti, napríklad, že výška škody bola oznámená telefonicky navrhovateľovi pri vystavení faktúry súd preukázané nemal. Preto podľa názoru súdu, začala plynúť subjektívna dvojiročná doba až okamihom, keď sa navrhovateľ mohol preukázateľne oboznámiť s fakturovanou sumou, ktorá mala predstavovať jemu spôsobenú škodu, teda dňom 12.12.2011 a uplynula dňom 12.12.2013. Nakoľko návrh bol podaný na súde 11.12.2013 o 13:04:33, premlčacia lehota nemohla do podania návrhu uplynúť a teda nárok nemôže byť premlčaný.

Súd sa ďalej zaoberal priebehom deja, vecnou a časovou súvislosťou medzi osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla škodcu ako príčinou predmetnej škodovej udalosti a vznikom škody.

V samotnom opise skutkových okolností návrhu a dôkazmi súd zistil rozdiely. Kým v návrhu odvíja navrhovateľ nárok od vymršteného kameňa od pred ním idúceho vozidla, vo výpovedi navrhovateľ aj svedok uviedli, že k vymršteniu kamienku malo dôjsť od protiidúceho vozidla. Hoci svedok, vodič vozidla, ktoré malo škodu spôsobiť nevedel a reálne ani nemohol potvrdiť, či došlo alebo nedošlo k vymršteniu kamienka spod kolies ním riadeného vozidla, samotnú skutočnosť nerozporoval. Navrhovateľ so svedkom sa však na pojednávaní zhodli na skutočnosti, že k vymršteniu kamienka došlo pri znečistenej vozovke, keď „Tatry vyvážali bodrel zo záhradníctva“ v takom rozsahu, že znečistenie nebolo možné obísť. Kamienok mal odletieť spod kolies autobusu idúceho v protismere.

Podľa § 9 ods. 5 zák. č. 135/1961 Zb. pri znečistení diaľnice, cesty alebo miestnej komunikácie, ktoré spôsobí alebo môže spôsobiť závalu v zjazdnosti, je povinný ten, kto znečistenie spôsobil, bez prieťahov ho odstrániť a komunikáciu uviesť do pôvodného stavu; ak sa tak nestane, je povinný uhradiť správcovi komunikácie náklady spojené s odstránením znečistenia a s uvedením komunikácie do pôvodného stavu.

Podľa § 9a ods. 2 zák. č. 135/1961 Zb. správcovia diaľnic, ciest a miestnych komunikácií však zodpovedajú za škody, ktoré vznikli užívateľom týchto komunikácií a ktorých príčinou boli závady v zjazdnosti, okrem prípadu, že preukážu, že nebolo v medziach možností tieto závady odstrániť, ani na ne predpísaným spôsobom upozorniť.

Súd však je názoru, že aj keby nepochyboval o tom, že opis skutkového deja zodpovedá skutočnosti a mal ho za preukázaný, nebola by daná zodpovednosť poistenca odporcu a tým aj povinnosť odporcu plniť za poisteného zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

Judikatúrou súdov je ustálené, že pod prevádzkovou činnosťou je potrebné rozumieť stav podľa ktorého je motorové vozidlo v prevádzke nielen vtedy, keď sa pohybuje, ale aj vtedy, keď síce stojí, ale v chode je jeho motor. Prevádzkou motorového vozidla je aj príprava k jazde a bezprostredné výkony po ukončení jazdy, ako aj výkony potrebné na udržiavanie vozidla. Už samo uvedenie motoru do chodu patrí k prevádzke motorového vozidla bez ohľadu na to, či sa vozidlo uvedie do pohybu a či nie, či sa to stalo na ceste, prípadne na inom priestranstve verejnosti prístupnom alebo ešte v garáži, a či motor uviedol do chodu sám prevádzateľ alebo jeho pracovník. Medzi okolnosti majúce pôvod v prevádzke patria aj nedostatky, či vady materiálu, aj nespoznateľné. Za takto spôsobenú škodu, ako škodu odvodzujúcu svoj pôvod z prevádzky, nemôže sa prevádzateľ zodpovednosti zbaviť. (pozri rozsudok NS SR č.k. 1CZ 42/71). Od tejto definície sa súdna prax neodchýlila.

Nesporne medzi okolnosti spočívajúce v prevádzke vozidla môže patriť aj rozbitie čelného skla, ale vtedy, ak práve týmto čelným sklom bola spôsobená nehoda, napr. vozič pre rozbitie skla nič nevidel, úlomky niekoho zranili a pod.. To že bolo poškodené čelné sklo však neznamená, že muselo byť poškodené vždy v súvislosti s prevádzkou iného vozidla.

Súd poukazuje aj na rozhodnutie NS SR v súvislosti so zjednotením postupu súdov, podľa názoru ktorého exkulpácia je možná vtedy ak škoda bola vyvolaná zvláštnou povahou prevádzky (§ 427 Obč. zák.) ale nebola spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke (R 3/1984). Jedná sa o skutočnosť, keď škoda vznikne v súvislosti s prevádzkou, avšak nie priamo prevádzkou vozidla.

V danej veci súd zastáva názor, že vymrštenie kameňa alebo iného predmetu ležiaceho na vozovke (za predpokladu, že jeho umiestnenie na vozovke nie je následkom činnosti daného motorového vozidla) spod pneumatiky prechádzajúceho vozidla nie je okolnosťou, ktorá má pôvod v prevádzke. Totiž prevádzkou je potrebné rozumieť priame pôsobenie fyzikálnych, chemických, biologických veličín zdroja, ktorý je v prevádzke (napríklad odmrštenie uvoľnenej skrutky, časti pneumatiky, ochranného krytu, explózia motora, vytečenie oleja alebo paliva a pod). Naopak vymrštenie kameňa spod pneumatiky predstavuje odovzdanie kinetickej energie krútiaceho momentu kola automobilu pri súčasnom pôsobení trecej a odstredivej sily, prípadne tlaku. Takéto fyzikálne sily sú však neustále prenášané na okolie, teda aj na vozovku a tým aj všetky predmety na vozovke sa nachádzajúce. Nemusí sa vždy jednať len o voľne položený kameň, ale môže ísť aj o súčasť vozovky, ktorá sa skladá zo živíc ropných produktov, štrku, kameniva či iného adhézneho materiálu. Preto vymrštenie kameňa voľne ležiaceho na vozovke predstavuje skutočnosť, ktorá je vyvolaná zvláštnou povahou prevádzky, nie však priamo prevádzkou vozidla alebo okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. V danom prípade vo vzťahu k okolnostiam, ktoré majú pôvod v prevádzke motorového vozidla chýba priama príčinná súvislosť, pretože sa nejedná o priamy následok dvoch súvisiacich javov, ale len sprostredkovaný následok v ktorom odovzdaná kinetická energia je jednou z príčin vymrštenia predmetu z vozovky. Ak by nebol „kamenok“ na ceste, prevádzka automobilu by daný dej nespôsobila, hoci nesporne ani keby sa po vozovke nepohyboval automobil, nemohol by sa uviesť kameň do pohybu.

Súd s poukazom na uvedené zastáva názor, že sa jedná o ostatnú okolnosť v prevádzke, teda okolnosť existujúcu mimo samotného vozidla, ktorá je okolnosťou vonkajšou a priamo nesúvisiacou s prevádzkou motorového vozidla. Obdobná okolnosť by bola, keď by predchádzajúci automobil splašil zviera, ktoré by následne vbehlo pod iné auto a spôsobilo škodu, prípadne kamenok spod kolies bicykla, zvrátenie prachu v takom rozsahu, že znemožní výhľad a pod..

Príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou je základným predpokladom, ktorý musí byť splnený bez ohľadu na to, či ide o povinnosť k náhrade škody vyvodzovanú zo zodpovednosti založenej na princípe zavinenia alebo na základe objektívnej zodpovednosti. Vzťah príčiny a následku musí byť bezprostredný (priamy).

V danom prípade prevádzka vozidla pôsobila priamo na predmet ležiaci na vozovke, kameň či skalku, ktorá následkom pôsobenia vozidla sa uviedla do pohybu a až samotná skalka, teda omrštený predmet spôsobil škodu. Pri predmete, ktorý spôsobil škodu poškodením čelného skla na automobile idúcom za takýmto vozidlom, v tomto prípade dokonca vozidlom v protismere, sa nejedná o súčasť vozidla alebo jeho nákladu, ktoré vymrštenie kameňa spôsobila. Navyiac len samotné vymrštenie kameňa alebo iného predmetu nie je samotnou príčinou škody, pretože pokiaľ nie je vymrštený kameň vyššej hmotnosti, môže

spôsobiť škodu na čelnom skle len pri náraze do idúceho vozidla, kedy dochádza k stretu dvoch síl, jednak zotrvačná sila letiaceho kamienka určitej hmotnosti a znásobenia nárazom do pohybujúceho sa vozidla, ktoré aj pri rýchlosti okolo 50 km/h predstavuje rýchlosť 13,889 m/s, teda aj pohyb poškodeného vozidla sa podieľa na vzniku samotnej škody.

Súd sa nestotožňuje s názorom prezentovaným navrhovateľom, že vonkajšou okolnosťou by bola napr. živelná pohroma, t.j. blesk, prípadne vyvrátenie stromu, vetrom, pretože takáto škoda vy bola spôsobená živelnou udalosťou a nie prevádzkou. Ak by každá škoda pri prevádzke automobilu mala byť spôsobená prevádzkou, exkulpácia či liberalizácie by vôbec nebola možná. Totiž škoda spôsobená prevádzkou je škodou následkom prevádzky, napr. aj explózia vozidla, zlomenie nápravy alebo kolesa, požiar, teda sú to okolnosti, ktoré vodič nemohol zaviniť, nič neporušil, ale sú priamym následkom prevádzky. Naopak pôsobenie prevádzky na iný predmet či silu, je okolnosťou, ktoré nemá priami pôvod v prevádzke (splašenie zvieratá, odmrštenie kameňa či ľadu, zvrátenie prachu...).

Preto v danej veci prichádza do úvahy exkulpácia, teda vyvinenie sa odporcu. Súd mal v konaní z tvrdení účastníkov a výsluchu svedkov nemal preukázané, že by motorové vozidlo bolo špeciálne upravované, nespĺňalo požiadavku pre prevádzku na pozemných komunikáciách podľa zákona č. 725/2004 Z.z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách, vychádzalo z poľnej cesty so znečistenými kolesami, viezlo neupevnený náklad ...) a že by odmrštenie kameňa bola následkom týchto okolností, pričom takéto skutočnosti neboli ani tvrdené. Súd z nákresu a popisu deja zistil, že vozidlo poistené odporcom sa pohybovalo v protismere, teda k odmršteniu kamienka muselo dôjsť zatlačením bočnej časti pneumatiky na kameň alebo k vymršteniu s tým, že preletel až do dráhy vozidla navrhovateľa v protismernom pruhu. Teda ak bol vozidlom poistenca odporcu vymrštený kamienok, tento nebolo možné vodičom tohto vozidla ani predvídať a nebolo možné požadovať po ňou, aby takejto náhodnej udalosti zabránil, pričom vodič vozidla sa pohyboval rýchlosťou cca 55 km/h, teda primerane aj situácii na vozovke. Požadovať však po vodičovi aby sa pohyboval takou rýchlosťou aby nemohlo dôjsť k omršteniu kameňa nie je možné, pretože by ohrozoval samotnú plynulosť premávky. Za predmety na vozovke, či už posypový materiál, alebo aj prípadné znečistenie vodič nenesie zodpovednosť, ak takéto predmety tvorili prekážku v komunikácii alebo znečistenie, zodpovedá za stav na vozovke jej správca alebo ten, kto znečistenie spôsobil.

Nakoľko súd dospel k záveru, že odporca by nezodpovedal za škodu spôsobenú opisom skutkového deja, osobitne sa úvahami o tom, či ku škode skutočne mohlo dôjsť opísaným spôsobom, či už v žalobe alebo podľa opisu na pojednávaní, nezaoberal, hoci opis deja vznik škody nevylučuje, avšak okrem tvrdenia samotného navrhovateľa ani nič nepotvrduje. Prípadným ustálením skutočnosti, či skutočne došlo ku škode tak, ako to opísal navrhovateľ by sa prvostupňový súd zaoberal len vtedy, ak by odporca za takúto škodu jednoznačne zodpovedal.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd návrh zamietol.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a priznal odporcovi náhradu trov konania vo výške zaplateného súdneho poplatku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Žiline.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3), t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, musí byť podpísané a datované, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ustanovenia § 221 ods. 1 OSP, súd rozhodnutie zruší, len ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
- f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
- g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,
- h) súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy.

Podľa ustanovenia § 205a ods. 1 OSP, skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak

- a) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
- b) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- c) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4,
- d) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Podľa ustanovenia § 205a ods. 2 OSP, ustanovenie § 205a ods. 1 OSP sa nepoužije v konaniach podľa § 120 ods. 2.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, ktoré vznikli štátu, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).